Уладзімір ДЗЮБА

НАШЫ СЛАЎНЫЯ ТРОЕ

ХАЙ ТРАІМ КОСМАС
ЗОРЫЦЦА!..
ХАЙ ТРАІМ УСМІХАЕЦЦА!..
ДА НЯБЛІЗКІХ ГАЛАКТЫКАЎ
ЁН—ЯК ПЕРШАЯ СТАНЦЫЯ!.

НУ, А ЛЮДЗІ?.. ІМ ВЕРЫЦЦА,
ШТО СУЗОР'І ДАЛЕКІЯ —
ЯК АДКРЫТЫЯ ДЗВЕРЫ,
ТАЯМНІЧЫЯ ВОКНЫ.

НЕДЗЕ У ЦЕМРАДЗІ СТОЕНАЙ
ВОКНЫ СВЕЦЯЦЦА,
СВЕЦЯЦЦА...
НАШЫ СЛАЎНЫЯ ТРОЕ
ЗНОЎ ЛЯ ІХ НАВАСЕЛЬЦАМІ!..

Героям космасу— Уладзіміру Камарову, Канстанціну Феакціставу, Барысу Ягораву— наша гарачае прывітанне!

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА і ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА імя У. І. ЛЕНІНА

№ 32 (580) | Субота, 17 кастрычніка 1964 г. | Год выдання XVII-ы | Цана 1 кап.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Аб Пленуме Цэнтральнага Камітэта КПСС

14 кастрычніка г. г. адбыўся Пленум Цэнтральнага Камітэта КПСС.

Пленум ЦК КПСС задаволіў просьбу т. Хрушчова М. С. аб вызваленні яго ад абавязкаў Першага сакратара ЦК КПСС і Старшыні Савета Міністраў СССР у сувязі са старым узростам і пагаршэннем стану здароўя.

Пленум ЦК КПСС выбраў Першым сакратаром ЦК КПСС т. Брэжнева Л. І.

У Прэзідыуме Вярхоўнага Савета СССР

15 кастрычніка г. г. пад старшынствам Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. А. І. Мікаяна адбылося пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР.

Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР разгледзеў пытанне аб Старшыні Савета Міністраў СССР.

Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР задаволіў просьбу тав. Хрушчова Мікіты Сяргеевіча аб вызваленні яго ад абавязкаў Старшыні Савета Міністраў СССР у сувязі са старым узростам і пагаршэннем стану здароўя.

Старшынёй Савета Міністраў СССР Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР назначыў тав. Касыгіна Аляксея Мікалаевіча, вызваліўшы яго ад абавязкаў першага намесніка Старшыні Савета Міністраў СССР.

Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб вызваленні тав. Хрушчова М. С. ад абавязкаў Старшыні Савета Міністраў СССР і аб назначэнні тав. Касыгіна А. М. Старшынёй Савета Міністраў СССР прыняты членамі Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аднагалосна.

Члены Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР цёпла павіншавалі тав. Касыгіна А. М. з назначэннем на пасаду Старшыні Савета Міністраў СССР.

Тав. Касыгін А. М. сардэчна падзякаваў Цэнтральнаму Камітэту Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і Прэзідыуму Вярхоўнага Савета СССР за аказанае яму давер'е і запэўніў, што прыкладзе ўсе сілы для таго, каб выканаць ускладзеныя на яго абавязкі.

Сёлета будаўнікі парадавалі мінскіх студэнтаў: былі здадзены ў эксплуатацыю карпусы педагагічнага інстытута і інстытута замежных моваў. Пачалі будаваць корпус факультэта радыёфізікі і электронікі нашага ўніверсітэта.

Узрадаваліся студэнты і адкрыццю новага ўваходу ў студэнцкі гарадок універсітэта і медінстытута. Студэнт аддзялення журналістыкі В. Луцэнка зрабіў гэты здымак, калі група дзяўчат і юнакоў «абнаўляла» гэты ўваход. Сапраўды, добра, больш зручна стала.

Заўтра—XIX камсамольская канферэнцыя ўніверсітэта!

Пачатак работы XIX камсамольскай канферэнцыі ўніверсітэта — заўтра, 18-га кастрычніка 1964 года, а 10 гадзіне ў актавай зале галоўнага корпуса ўніверсітэта.

КАМІТЭТ КАМСАМОЛА БДУ імя У. І. ЛЕНІНА.

Многія студэнты хімічнага факультэта актыўна працуюць у студэнцкіх навуковых гуртках. На здымку: камсорг 4-га курса Оля Шыцко і Жэня Гусеў (ён, дарэчы, працаваў брыгадзірам бетоншчыкаў на будоўлі «Міжкалгасбуда») за навуковымі даследаваннямі ў адной з лабараторый хімфака.

Фота В. Луцэнкі.

Як праходзіў сход камсамольцаў юрфака

Важная роля ў падрыхтоўцы высокакваліфікаваных кадраў юрыстаў належыць камсамольскай арганізацыі юрыдычнага факультэта. Ці поўнасцю яна выконвае сваю задачу, можна адказаць, зрабіўшы хоць бы невялікі аналіз справаздачна-выбарчага сходу, што адбыўся 9 кастрычніка.

Зразумела, у цэлым камсамольская арганізацыя юрфака многае зрабіла для паляпшення паспяховасці, дысцыпліны студэнтаў, для паляпшэння грамадскай работы. Але сход паказаў, што ў дзейнасці камсамольскай арганізацыі маюцца сур'ёзныя хібы.

Па-першае, сам сход быў падрыхтаваны дрэнна. Пра студэнцкія лозунгі, дыяграмы, што расказвалі б пра работу арганізацыі, і гаварыць не прыходзіцца. Іх проста не было. І наогул на сходзе адчувалася нейкая абыякавасць нават элемент стыхійнасці, і гэта прывяло да таго, што дакладчык, былы сакратар камітэта камсамола юрфака Яўген Кавалёў, атрымаў не 45 хвілін, як прасіў, а 30. У выніку, даклад быў «згорнуты». Выступаючых знайшлося 4—5 чалавек, і сход прайшоў вяла і нецікава.

Усё гэта атрымалася большай часткай па віне членаў былога камітэта камсамола. Асноўная адказнасць за правядзенне сходу ляжала на іх. Члены камітэта рана здалі свае пазіцыі, адыйшлі ў бок і ўсклалі ўсю падрыхтоўку справаздачна-выбарчага сходу на Яўгена Кавалёва.

Інакш не прыйшлося б намеснікам сакратара Валерыю Сысуеву і Дзіму Чубу ледзь не па закліку старшынствуючага выступаць самім.

Але на сходзе было і праяўленне недысцыплінаванасці, нетактоўнасці некаторымі камсамольцамі. Камсамолец Мікалай Герасімаў перагаварваўся з таварышамі і не пачуў ніводнага слова выступаючага, а пасля скончэння дакладу пачаў апладыраваць. Зразумела, не з-за пачуцця ўдзячнасці выступаючаму, не, проста па яго словах, яму «так хацелася». Свае пажаданні ён паставіў вышэй за ўсё. Вышэй камсамольскага абавязку, вышэй хвалявання і пачуцця адказнасці за калектыў, у якім ён сам знаходзіцца. І зразумела, тут не прыходзіцца гаварыць аб абавязках камсамольца, тых абавязках, якія ён старанна вывучаў пры паступленні ў камсамол і якія забыў на камсамольскім сходзе, апрануўшы на сябе маску раўнадушша.

І тым больш нечакана, што гэты камсамолец быў выбраны ў новы склад камсамольскага камітэта юрфака! Праўда, у пераважнай большасці у камітэт выбраны дастойныя людзі: камуністы і камсамольцы Іван Сухаверх, Сяргей Пружаноўскі, Рыгор Жогаль, Ганна Бондарава.

Хацелася б пажадаць новаму складу камітэта камсамола вялікіх поспехаў у працы, дасягнення таго, каб камсамольская арганізацыя юрфака заняла вядучае месца сярод камсамольскіх арганізацый універсітэта.

Аляксандр КУХАРАЎ,
нам. сакратара камітэта камсамола БДУ імя У. І. Леніна.

Жыве паэт у сэрцах беларусаў

Алег Лойка

У ТАРХАНАХ

Над капліцаю дуб без упынку шуміць.
Як паэт і жадаў, нахіліўся, магутны,
Па-над ім, што, здаецца, прылёг адпачыць,—
Не яму толькі, свету ўсяму пошум чутны!

Наваколле знаёмым здавён устае—
Дом у парку, стаўка зелянавае вока,
На пагорку сасна, — ці не ўнучка тае,
Што калісь летуцела аб пальме далёкай?..

Нахіляюцца вербы над ставам, нібы
З той пары ўсё аплакваюць долю паэта.
А зязюлі куюць, быццам з кожнай вярбы,
Быццам іх назлаталася з цэлага свету!..

Ці музею... Каму ж ім падлічваць гады?..
Мо таму вы, зязюлі, так шчыра куеце,
Каб злічыць кіламетры, якія сюды
Нас вядуць на паклон тваймў краю, паэце?..

На парозе стаю... Як відно ўсё адсюль!..
І здаецца, чакаць ты мяне не прымусіш,
Выйдзеш разам са мною паслухаць зязюль.
І пачуеш і тых, што з маёй Беларусі!..

Адвечная кніга славянскай супольнасці

Сапраўдная паэзія — справа інтэрнацыянальная. Менавіта такая паэзія вялікага рускага паэта М. Ю. Лермантава. Яе любяць, чытаюць англічане і французы, украінцы і іспанцы, палякі і італьянцы..

Беларусы ўпершыню пазнаёміліся з творчасцю класіка рускай літаратуры яшчэ ў XIX стагоддзі. Газета «Минский листок» надрукавала ў 1889 годзе вялікі артыкул «Міхаіл Юр'евіч Лермантаў», у якім апісваліся ўрачыстасці ў Пяцігорску з выпадку адкрыцця помніка паэту. За артыкулам ішоў вядомы лермантаўскі верш «На смерць паэта». Матэрыялы пра Лермантава змяшчаліся таксама ў іншых тагачасных перыядычных выданнях, што распаўсюджваліся на беларускай зямлі.

У другой палове XIX стагоддзя з'явіліся першыя пераклады лермантаўскіх твораў на беларускую мову. У прыватнасці, пераклады Альгерда Абуховіча. Але яны, на жаль, так і не ўбачылі свету.

Сёння беларусы маюць вялікія магчымасці знаёміцца з творамі паэта на сваёй роднай мове. Перакладзены аповесць «Герой нашага часу», паэмы «Каўказскі нявольнік», «Ізмаіл-Бей», «Баярын Орша», «Песня пра цара Івана Васільевіча, маладога апрычніка і ўдалога купца Калашнікава», «Мцыры», «Дэман». Сярод перакладчыкаў—Якуб Колас, Анатоль Вялюгін, Міхась Клімковіч, Антон Бялевіч, Аляксей Зарыцкі... Хочацца таксама адзначыць і перакладчыцкую дзейнасць Краўцова. Гэта дзякуючы яму яшчэ ў 1924 годзе ў Заходняй Беларусі маглі чытаць па-беларуску «Мцыры», а праз два гады і «Дэмана», якія выйшлі ў Вільні асобнымі выданнямі.

Але самым бліскучым перакладчыкам Лермантава быў Якуб Колас. Вось некалькі радкоў у перакладзе народнага паэта Беларусі.

У надземным акіяне
Без стырна і без вятрыл
Ціха носяцца ў тумане
Хоры стройныя свяціл.
Пасярод палёў бязмежных
У небе ходзяць без слядоў
Статкі лёгкіх, беласнежных
Танкарунных аблакоў.

Пераклады твораў М. Лермантава з'яўляюцца яскравым прыкладам культурных сувязей паміж народамі-братамі — рускім і беларускім. Яны выяўляюць самы непасрэдны ўплыў класіка рускай літаратуры на творчасць яго перакладчыкаў, а тым самым і на беларускую літаратуру. Яны спрыялі далейшаму развіццю і ўзбагачэнню беларускай літаратурнай мовы.

Пераклады з Лермантава — цікавая старонка адвечнай кнігі славянскай супольнасці.

В. РАГОЙША,
аспірант кафедры беларускай літаратуры.

Вывучаем спадчыну паэта

Студэнцкі навукова-даследчы гуртрок «Руская класічная літаратура і наша сучаснасць» працуе сёлета па тэматыцы, якая звязана з лермантаўскай спадчынай.

Вось якія тэмы прыцягнулі ўвагу і цікавасць членаў гуртка: «Вобраз М. Ю. Лермантава, вялікага паэта і чалавека, у вершах, прозе і драматургіі савецкіх пісьменнікаў», «Тэма вайны і міру ў паэзіі Лермантава», «Лермантаў у музыцы», «Лермантаўскія вобразы ў выяўленчым мастацтве», «Чалавек і прырода ў лермантаўскай прозе», «У. Маякоўскі і М. Лермантаў», «М. Горкі і М. Лермантаў», «Лермантаўскія рэмінісцэнцыі ў творах савецкіх пісьменнікаў», «Лермантаў у Беларусі» і інш.

У плане работы гуртка намечана правесці лермантаўскія чытанні ў студэнцкім інтэрнаце, выступіць з дакладамі на іншых факультэтах універсітэта, а таксама на аўтамабільным заводзе, прадставіць на традыцыйную студэнцкую навуковую канферэнцыю, прысвечаную ленінскім дням, лепшыя працы гуртоўцаў.

Дацэнт З. С. МЯЛКІХ,
кіраўнік гуртка.

НЕДАЧЫТАНЫЯ СТАРОНКІ

Кіславодскае лета. Неба капрызнае. З раніцы да вечара ідзе дождж. І толькі час ад часу выглядвае скупое сонца. Тады мы ўзнімаемся на Сасновую гару і гадзінамі любуемся Каўказам. Вецер гоніць праз перавалы шматкі шэрых хмар. Недзе злева — горы Бештау, Машук. Справа — Альховая цясніна.

Аднойчы раніцай, калі яснае сонца пабачыла нам добры дзянёк, наша група турыстаў накіравалася ўздоўж маленькай рэчкі ў Альховую цясніну да лермантаўскіх мясцін. Яшчэ здалёк пачулі шум Лермантаўскага вадаспада. Са скалы вышынёй у 8—10 метраў падала і разліталася на тысячы сонечных пырскаў вада. Калісьці тут не было ні гэтых дамоў, ні аўтапарка. Толькі дзікая цясніна і вадаспад.

Сама цясніна ўразіла нас дзіўнай суровасцю. Дзьмуў моцны вецер, збіраліся хмары, у беспарадку грувасціліся абломкі скал. Адна з іх стаяла ў адзіноце на невялікай пляцоўцы, зусім такая ж, якой апісаў яе Лермантаў у сцэне дуэлі Пячорына з Грушніцкім. Не хапала толькі сцежкі, па якой узбіраліся дуэлянты. Таму наш шлях да месца дуэлі быў цяжкім. Мы дабраліс да пляцоўкі шырынёй у адзін крок, даўжынёй у дзесяць крокаў. А далёка ўнізе — скалы, каменні.

У Пяцігорску дажджы бываюць зрэдку. Неба яснае, блакітнае. Горад раскінуўся на схілах пяцівершыннай гары Бештау і Машук-гары. Тут прайшлі апошнія дні паэта. Жыхары са смуткам пакажуць вам альтанку на схіле гары, адкуль паэт любаваўся Эльбрусам, сустракаючы ўсход; нарзанную галерэю, дзе збіралася знаць і гучалі эпіграмы Лермантава; грот Дзіяны—месца баляў і гульняў моладзі; зацішныя між гор маленькі домік бабулі Арсеньевай. На магіле паэта цвітуць кветкі. Чатыры журботныя грыфы сцерагуць яго пакой.

Вечарамі жыхары Пяцігорска прыходзяць у парк. Тут на каменнай тэрасе стаіць помнік Лермантаву: паэт сядзіць на абломку скалы ў накінутым на плячо шынялі і ў задумлівасці глядзіць на горы. А ля ног яго — пяро ў цярновым вянку і недачытаная кніга — сімвал рана спыненага жыцця.

А. ФРЫДМАН,
студэнтка матэматычнага факультэта.

Ля самага сіняга мора...

У кожнага горада свой твар. Краснадар славіцца цяністымі паркамі, Растоў-на-Доне — паштоўкамі, Навdespасійск — цэментным пылам...

Анапа — невялікі гарадок ля самага сіняга мора. Там, дзе ласкавыя хвалі песцяць скалістыя берагі Паўночнага Каўказа. У Анапы свой твар. Усе вуліцы яе носяць імёны пісьменнікаў: Льва Талстога, Пушкіна, Рылеева, Фурманава, Астроўскага, Фадзеева...

Мая любімая — вуліца Лермантава. Ціхая. Утульная. На гэтай вуліцы ў белым доміку № 91 жыла калісьці дзяўчына. У яе было прыгожае імя. Анета. У яе былі гарачыя-гарачыя вочы. І такія ж губы. Ласкавыя рукі. Я кахаў Анету. І вуліцу, па якой яна хадзіла.

Неяк Анета ціха сказала: «У нашым горадзе некалькі дзён жыў Лермантаў». І зноў маўчанне. Мы думалі кожны аб сваім. І, відаць, пра адно...

Магчыма, тут, на гэтым беразе, дзе сядзелі мы, бываў Лермантаў. На нейкі момант я нават уявіў сабе яго вочы, затуманеныя смуткам. Магчыма, з гэтага берага паэт убачыў ветразь адзінокі, што бялеў у блакітным марскім тумане.

Аднойчы ўвечары Анета спыталася:
— Бачыш тыя агеньчыкі?
І паказала на поўнач. Далёка-далёка.
— Гэта Тамань.

Тамань... Дзесьці там «выжымала марскую пену з доўгіх кос сваіх» смелая дзяўчына. Дзесьці там хадзіў адчайны Янка...

Мора і яго бераг — сімвал вечнага.

Наша жыццё — сустрэчы, развітанні. Я назаўжды пакінуў Анапу. Але дзе б ні быў я, памятаю гэты сонечны гарадок, памятаю ціхую, утульную вуліцу, што носіць імя вялікага паэта.

Андрэй ЛІСТАПАД.

Віншуем, сябры!

Сёння выходзіць у свет 1000-ы нумар шматтыражнай газеты адной са старэйшых навучальных устаноў краіны — Казанскага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга універсітэта імя У. І. Ульянава-Леніна «Ленінец». Рэдакцыя газеты «Беларускі ўніверсітэт» накіравала сваім калегам, рэдакцыйнай калегіі газеты «Ленінец», свае віншаванні і самыя шчырыя пажаданні поспехаў у працы, вучобе і асабістым жыцці.

Да ўвагі „ўзлётаўцаў"

Чарговае пасяджэнне літаратурнага аб'яднання «УЗЛЁТ» адбудзецца ў панядзелак, 19-га кастрычніка, а 15-й гадзіне ў рэдакцыі газеты «Беларускі ўніверсітэт» (галоўны корпус, 212-ы пакой). Запрашаем аматараў паэзіі і прозы, студэнтаў усіх факультэтаў універсітэта.

Дыпломы ўручаны

10-га кастрычніка адбылося ўрачыстае ўручэнне дыпломаў філолагам, якія скончылі універсітэт у 1963 годзе.

У прэзідыуме — дэкан факультэта Р. В. Булацкі, выкладчыкі— дацэнты М. І. Жыркевіч, І. Я. Наўменка, А. А. Лойка, З. С. Мялкіх, М. А. Паўленка, выпускнікі Л. Акаловіч, В. Красней, Е. Ліпко... Пасля ўступнага слова Р. В. Булацкага пачалося ўручэнне дыпломаў. Дыпломы выдатнікаў атрымалі В. Красней, Е. Ліпко, В. Рагойша. Затым да стала падыходзяць Л. Акаловіч, М. Пашкевіч, З. Шарамецьеў, Г. Касарэўская, У. Харко, С. Мурашка, А. Доўнар, М. Пашукевіч, Р. Баласецкая і іншыя. Пасля ўрачыстасцей выпускнікі і выкладчыкі факультэта сфатаграфаваліся на памяць.

Хочацца пажадаць, каб вечары ўручэння дыпломаў сталі добрай традыцыяй. І не толькі на філфаку.

В. КАЧАНОВІЧ.

Віктар Наважылаў, студэнт фізічнага факультэта, нядаўна ўдала выступіў на рэспубліканскім першынстве па водных лыжах, якое праводзілася ўпершыню, і на спаборніцтвах у сталіцы Грузіі. Гэты здымак зрабіў у час трэніроўкі Віктара яго брат Яўген Наважылаў.

Старты „алімпійскай восені"

Літаральна цэлы тыдзень перад такійскай Алімпіядай ліў дождж. Але 10-га кастрычніка надвор'е, як па заказу, сустрэла адкрыццё Алімпійскіх гульняў цудоўным сонечным святлом, нібы вітаючы свята смелых, лоўкіх, адважных.

Пад лозунгам «Алімпійскі год— не толькі для алімпійцаў» 11-га кастрычніка адбыўся масавы асенні крос студэнтаў універсітэта. Перад гэтым да самага апошняга дня ўсе з трывогай сачылі за надвор'ем. Цёмныя хмары, здавалася, надоўга закрылі неба. Але дзіўна: у дзень кросу «залатая восень» зазіхацела на ўсёй сваёй прыгажосці.

На беразе Камсамольскага возера сабраліся 2100 юнакоў і дзяўчат. Ніколі яшчэ крос не збіраў столькі ўдзельнікаў.

Выдатна прабегла дыстанцыю ў 500 метраў студэнтка 4-га курса геаграфічнага факультэта Раіса Мельнік. Яе вынік 1 мінута 21,8 секунды быў лепшым. 0,2 секунды прайграла ёй студэнтка 3-га курса хімфака Оля Філіповіч.

Хутчэй за ўсіх 1000-метровую дыстанцыю пераадолеў студэнт фізічнага факультэта Ігар Казлоў. Яго час — 2 мінуты 36,0 секунды. А яго таварыш па камандзе пяцікурснік Анатоль Афанасёнак прайграў яму дзве секунды. Абодва пераможцы паказалі вынік 1-га разраду, 36 удзельнікаў выканалі нарматыў 2-га разраду, 96— трэцяга.

14 кастрычніка адбыўся фінал лёгкаатлетычнага кросу, у якім удзельнічалі мацнейшыя спартсмены ўсіх факультэтаў.

Ж. ЛЯХАВА,
удзельніца спаборніцтваў.

Рэдактар П. СІЛІВАНЧЫК.

Адрас рэдакцыі:
г. Мінск, Універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, 212. Тэл. 2-07-19

Друкарня Белсаўпрафа.
АТ 03766. Тыр. 2000. Зак. 3701.